

744
197

Genfærdet i Sallinge.

Det var i Udskiftningens Tider. Sallinge blev udskiftet 1795, og da de nye Lodder var fordelt mellem Bymændene, kom Christen Pedersen snart i Strid med Mads Lunde (L III-21), hvis Jorder nede ved Sallingelunde stødte sammen med Christen Pedersens-. Striden drejede sig om, hvem der var den retmæssige Besidder af en lille Holm ved Skellet mellem deres Jorder i Sallingelunde. Holmen ligger ved Svinget ved den lille Skov, der hører til Christen Pedersens Gaard, og ligger der paa højre Side af Aaen, men tidligere paa venstre Side, Sydsiden, idet Aaen her har forandret Løb og er gaaet Syd om Jordstykket.

En Dag da Gaardmændene i Sallinge var til Stævne, og Mads Lunde og Christen Pedersen stredes om, hvem Holmen tilhørte, blev de enige om, i alle Bymændenes Paahør, at den der havde Uret vilde ønske at komme til at gaa igen, indtil han havde slidt sin Ligskjorte.

Hvorledes det nu gik med Holmen, om det var den ene eller den anden, der brugte den, derom vides intet. Men 8. December 1812 døde Christen Pedersen, 51 Aar og 8 Maaneder gammel. Enken var et Par Aar yngre og beholdt foreløbig Gaarden, skønt der ingen Livsarvinger var, som senere kunde overtage den.

I Byen har man vel været optaget af Tanken om, hvad der nu vilde ske, om den afdøde havde haft Uret, og om han derfor vilde komme til at gaa igen. Sindene var i saa Fald indtillet paa, at noget uhyggeligt kunde indtræffe. Og det skete da ogsaa, at Folk begyndte at tale om, at Christen Pedersen ikke havde faaet Ro i sin Grav, at snart den ene og snart den anden havde hørt ham ved Nattetider. Navnlige i Gaarden lige overfor Christen Pedersens paa den anden Side Aaen hørte de ham tydeligt, især naar en Luge i Stuehusets Gavl ud mod Aaen stod aaben om Natten, og i Karlekammeret, som ligeledes laa ud mod Aaen, og hvor Gaardens unge Søn Mads Larsen laa og sov, kunde de ogsaa høre ham. De hørte, hvorledes han jamrende kom gaaende hen gennem Engene fra Sallingelunde og op til sin Gaard.

Ogsaa i Mads Lundes Gaard hørte de ham gaa og jamre sig nede ved Holmen. Konen bad Mads Lunde om at gaa ned og snakke med ham. "Nej", sagde Mads Lunde, "lad ham bare gaa. Han vilde jo have Ret, men det (Holmen) har aldrig været hans."

401

Tilslidst blev det for meget for Folk, og der sendtes Bud til den kloge Præst Jørgen Christoffersen Strøyberg i Sønder-Broby, om han ikke kunde komme over og mane Genfærdet ned, saa han kunde blive i Jorden.

Torsdag Aften kørte Strøyberg saa over til Sallinge ad den gamle Landevej gennem Toftved forbi Lindehuset, hvor gamle Malene (f.ca.1788) saa ham komme kørende med Bogen paa Knæene og læsende i den.

Under Kørslen vilde det ene Baghjul ikke gaa rundt. Præsten bad da Kusken om, naar de kom hjem, at trække Vognen ud i Gadekæret og tage Baghjulet af, saa skulde den, der havde bevirket, at det ikke vilde gaa rundt, staa og bære Akslen oppe, indtil Hjulet igen blev paasat.

Da de kørte over Aaen i Sallinge, sprang Christen Pedersen op bag i Vognen, saa Hestene ikke kunde trække. Da de naaede Porten til Gaarden, standsede de og vilde ikke gaa længere. Pastor Strøyberg lod da Kusken staa af og lægge det ene Hjul op i Vognen, og saa gik det i Firspring gennem Porten og op for Døren.

Kusken skulde nu køre Vognen hen i Toftgyden og vente der. Der vilde komme en og sige til ham, at han skulde køre, men han maatte ikke køre, før der kom en og sagde: "Kør i Guds Navn."

Strøyberg stod af Vognen, tog sin Bog med sig og mødte Genfærdet ved en af Gaardens Længer. Han begyndte straks at læse, men Genfærdet var ham for stærkt, det slog til Bogen, saa den fløj hen ad Jorden.

Næste Torsdag Aften kom han igen, og det gik paa samme Maade. Men da han tredie Torsdag Aften var kommet derover, mærkede han, at Christen Pedersens Kone stod og lurede ved et Vindue, hun holdt paa Klem, og dette var Grunden til, at han ikke kunde faa Magt over Genfærdet. Han bød hende derfor at gaa bort, og nu maatte Genfærdet give sig. Præsten drev det foran sig, til de naaede Bryggersdøren, der blev det manet ned, og en Pæl slaaet ned igennem det.

Fra den Tid gik det ikke igen. Men naar nogen siden prøvede at rokke med Pælen, kunde man høre dets Jamren nede i Jorden. Derfor har heller ingen turdet rykke Pælen op.

Men i Folks Bevidsthed spøgede Christen Pedersen stadig videre.

Da en Karl fra Dals Mølle en Aften havde siddet og spillet Kort i Gaarden, og han skulde til at gaa hjem, sagde han: "Jeg skal dog ud og se, om jeg kan komme til at følges med Christen Pedersen til Dals Mølle." Saa snart han naaede det grønne Led (ud for Mejeriet, hvor Christen Pedersens Jord begyndte), var han der og fulgte Karlen, saa langt hans Jord naaede.

Gamle Per Jensen Snedker havde ogsaa en Aften spillet Kort i Christen Pedersens Gaard. Da han skulde gaa hjem, sagde han: "Jeg skal dog ud og se, om Christen Pedersen er levende endnu." Han gik derpaa ud og rykkede ~~den~~ nedrammede Pæl. Men straks slog der en Lue op derfra. Det var lige til Haaret rejste sig paa Per Jensens Hoved, og han kom der ikke mere.

I et Kammer i Gaarden "det grønne Kammer" i Gavlen ud mod Landevejen kunde man undertiden se Lys, men kom man derop, var der ingenting.

Naar der blev holdt Jagt, og de var ved Sallingelunde, var Hundene villige nok til at søge efter Vildtet, saalange de var paa Mads Lundes Jord. Saasnart de derimod kom ind paa Christen Pedersens, var de aldrig til at faa af Stedet.

Birkedommer Blom, som fik Gaarden efter Christen Pedersens Enke, skulde hver Morgen ud at sætte sin Taa paa den nedrammede Pæl. Et Par af hans Tjenestefolk fra sidst i 1840'erne fortalte, at der altid sad en sort Kat paa Pælen om Aftenen, naar de kom hjem.

En Gaardmand i Nybølle, som var født 1843 og havde tjent som Karl i Gaarden, saa tidt om Aftenen to komme gaaende hen over Gaardspladsen, men kun en gik ind.

Da der omkring ved Aar 1900 var kommet en ny, ung Præst til Sognet, og der i et Selskab, hvor han var tilstede, blev talt om Genfærdet i Bloms Gaard, erklærede han, at det troede han ikke paa. "Saa skulde Præsten have hørt min Fader," svarede Kresten Hansens Kone i Sallingelunde. Hendes Fader var Gaardmand Mads Larsen i Sallinge, f. 1800, der som Dreng havde ligget i Karlekamret paa den anden Side Aæen og hørt Genfærdet.

Christen Pedersens Enke døde 3. August 1814. Hendes Mands Gengangeri og Nedmaningen maa derfor have fundet Sted mellem denne Dato og hans Død 8. December 1812, da hun jo endnu var levende, da Strøberg stredes ned Genfærdet. Men i denne korte Tid skete der nok til at sætte Sindene i den voldsonste Bevægelse og give Stof til Omtale i mere end et heit Aarhundrede derefter.